

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

จากที่ผู้เขียนได้นำเสนอเนื้อหาไปเอาทั้ง 4 บท ถึงมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และการคุ้มครองการจดทะเบียนโดเมนเนมในประเทศไทย โดยศึกษาเปรียบเทียบกับกฎหมายโดเมนเนมในต่างประเทศ รวมถึงวิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับแนวทางการแก้ไขปัญหาโดเมนเนมในปัจจุบัน โดยการปรับใช้กฎหมายไทยในลักษณะของ กฎหมายที่ใกล้เคียงอย่างยิ่ง ซึ่งผู้เขียนเห็นว่า ยังคงเกิดปัญหาและช่องว่างทางกฎหมายเกี่ยวกับการบังคับใช้โดเมนเนม ซึ่งบทนี้ผู้เขียนจึงขอกล่าวบทสรุปของข้อปัญหาที่เกี่ยวข้องกับหลักเกณฑ์และการคุ้มครองการจดทะเบียนโดเมนเนม พร้อมทั้งนำเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาเพื่อการบังคับใช้โดเมนเนม

5.1 บทสรุป

โดเมนเนมคือ ชื่อเรียกที่อยู่บนอินเทอร์เน็ตที่ง่ายต่อการจดจำของผู้ใช้งานแทนการเรียกด้วยที่อยู่ที่เป็นรหัสชุดตัวเลข โดเมนเนมมีลักษณะเฉพาะและเป็นการแสดงที่อยู่บนโลกอินเทอร์เน็ต โดเมนเนมนั้นมีคุณสมบัติในการนำตัวอักษรมาเรียงกัน ซึ่งสามารถสื่อความหมายได้ จึงทำให้สามารถนำมาตั้งชื่อให้สอดคล้องกับชื่อทางการค้า ชื่อเครื่องหมายการค้าหรือชื่อของบุคคล โดยปรากฏและแสดงออกในลักษณะของชื่อ อันเป็นตัวอักษรหรือข้อความ โดยไม่เกี่ยวข้องกับรูปร่าง ลักษณะ หรือสี ซึ่งแสดงให้เห็นว่าโดเมนเนมมีลักษณะแตกต่าง แยกต่างหากออกมาจากเครื่องหมายทางการค้า เนื่องจากเครื่องหมายทางการค้ามีลักษณะที่สามารถสะท้อนหรือแสดงให้เห็นถึงคุณค่าหรือภาพลักษณ์ของสินค้าหรือการบริการได้ โดยอาศัยผ่านการสื่อสารจากรูปร่างลักษณะ ลายเส้น สี สัน เป็นต้น

โดเมนเนมที่ดีต้องง่ายต่อการจดจำ สามารถสื่อสารให้เข้าใจได้ในระยะสั้น แต่สามารถคงอยู่ในความทรงจำได้ในระยะยาว เพื่อใช้ในการอ้างอิงถึงเว็บไซต์ เพื่อก่อให้เกิดความได้เปรียบในการดำเนินธุรกิจและการประชาสัมพันธ์ การเติบโตอย่างรวดเร็วและมีการเปลี่ยนแปลงอย่างเป็นพลวัตของเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ได้จุดประกายกระแสความตื่นตัวของการทำธุรกิจในรูปแบบ

ธุรกิจออนไลน์ควบคู่ไปกับการดำเนินธุรกิจในแบบเดิม ซึ่งธุรกิจออนไลน์ที่อยู่ในรูปแบบของเว็บไซต์คือ การปรากฏชื่อของโดเมนเนมตามชื่อต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นชื่อโทรทัศน์ วิทยุ นิตยสาร หนังสือพิมพ์ และส่งผลให้โดเมนเนมถูกนำมาจดทะเบียนและนำมาใช้เป็นชื่อของเว็บไซต์ เพื่อทำให้เกิดมูลค่าในตัวโดเมนเนม ทำให้ราคาโดเมนเนมสูงกว่าต้นทุนในการจดทะเบียน และสามารถซื้อขายเพื่อทำกำไรได้ในเชิงพาณิชย์

จากการศึกษาพบว่ายังมีปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และการคุ้มครองการจดทะเบียนโดเมนเนมในหลายประการ ผู้เขียนจึงขอสรุปปัญหาทางกฎหมายที่เกิดขึ้นดังต่อไปนี้

1) ปัญหาการไม่มีกฎหมายในการพิจารณาเจตนาของผู้จดทะเบียนโดเมนเนมโดยสุจริต

การปรากฏเครื่องหมายทางการค้าทางโลกอินเทอร์เน็ตมีความจำเป็นที่ต้องอาศัยโดเมนเนมในการอ้างอิง แสดงตัวตนของเจ้าของสินค้าและบริการของตน แต่ทว่าชื่อทางโดเมนเนมนั้นหาใช่เครื่องหมายทางการค้า อีกทั้งมิได้มีกฎหมายมารองรับและคุ้มครองชื่อทางโดเมนเนมดังกล่าว ทำให้เกิดปัญหาในกรณีที่เจ้าของเครื่องหมายทางการค้าประสงค์จดทะเบียนโดเมนเนมในชื่อทางการค้าของตน แต่กลับไม่สามารถจดทะเบียนได้ เนื่องจากมีบุคคลอื่นนำชื่อดังกล่าวไปใช้กับการจดทะเบียนโดเมนเนมของตนแล้ว ทำให้ผู้ซึ่งเป็นเจ้าของที่แท้จริงในเครื่องหมายการค้ากลับไม่มีสิทธิทางกฎหมายให้การคุ้มครองสิทธิตนในการจดทะเบียนโดเมนเนม

การคิดค้นตั้งโดเมนเนมนั้นสามารถมีความเหมือนหรือคล้ายกับชื่อทางการค้า ชื่อเครื่องหมายการค้าหรือชื่อของบุคคลอื่นได้ โดยเจ้าของโดเมนเนมนั้นไม่ได้มีส่วนเกี่ยวข้องหรือได้รับอนุญาตจากชื่อทางการค้า ชื่อเครื่องหมายการค้าหรือชื่อของบุคคลได้ ทำให้เมื่อมีการจดทะเบียนโดเมนเนมโดยใช้ชื่อเหล่านั้นอาจเกิดการละเมิดสิทธิในชื่อทางการค้า ชื่อเครื่องหมายการค้าหรือชื่อของบุคคลและอาจเกิดความเสียหายถึงความเข้าใจของประชาชนที่จะสับสนหลงผิดในการอ้างอิงโดเมนเนมดังกล่าว ซึ่งการละเมิดชื่อทางโดเมนเนมมีด้วยกัน 2 ประเภทคือ การละเมิดโดยวิธีการ Cybersquatting เป็นการแสวงหาผลประโยชน์จากโดเมนเนม โดยการตั้งใจที่จะจดทะเบียนโดเมนเนมให้เหมือนหรือคล้ายคลึงกับชื่อทางการค้า ชื่อเครื่องหมายการค้าหรือชื่อของบุคคลอื่นที่ได้จดทะเบียน โดยตนไม่มีสิทธิหรือไม่มีส่วนเกี่ยวข้องด้วย โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะต้องการกดดันให้เจ้าของสิทธิในชื่อเหล่านั้นเห็นว่า หากไม่ลงทุนในการเสียเงิน เพื่อซื้อโดเมนเนมดังกล่าว อาจทำให้ต้องเสี่ยงต่อการสูญเสียโดเมนเนมนั้น และอาจเสี่ยงต่อการเสียชื่อเสียงจากการที่

ถูกนำชื่อเหล่านั้นไปใช้ในทางที่ไม่เหมาะสม ไม่สมควร ส่วนอีกประเภทคือ การละเมิดโดยวิธีการ Cyberpirate หมายถึงการอาศัยชื่อเสียงของบุคคล องค์กร ชื่อ ผลิตภัณฑ์ บริการหรือชื่อเว็บไซต์ที่มีชื่อเสียง มาลวงให้คนเข้ามายังเว็บไซต์ของตน ซึ่งจดทะเบียนโดเมนเนมไว้ให้เหมือนหรือคล้ายคลึงกับชื่อเหล่านั้นโดยใช้ในลักษณะเปลี่ยนแปลงตัวอักษรบางตัวเพื่อให้เกิดการสับสนหลงผิด หรือใช้ชื่ออื่นที่มีความหมายคล้ายคลึงกับชื่อเดิมที่ได้จดทะเบียนโดเมนเนมไว้ก่อนแล้ว ในทางปฏิบัติการละเมิดทั้งสองประเภทนี้ไม่สามารถแยกออกจากกันได้อย่างชัดเจน

อย่างไรก็ตามทั้งสองกรณีมิใช่การจดทะเบียนโดเมนเนมโดยมีเจตนาทุจริตกล่าวคือเจตนาของผู้ซึ่งกระทำนั้นมีเจตนาที่บริสุทธิ์ที่ต้องการแสวงหารายได้หรือเก็งกำไรจากชื่อเหล่านั้นเป็นการจดทะเบียนโดเมนเนมเพื่อลงทุนอันเป็นการคิดค้นหาโดเมนเนมใหม่ด้วยความรู้ความสามารถ ความสร้างสรรค์ของผู้จดทะเบียนโดเมนเนมที่ไม่มีเจตนาที่จะละเมิดสิทธิหรือทำให้ผู้ใดเสียหาย บุคคลจำพวกนี้เป็นผู้มีเจตนาสุจริตซึ่งเรียกว่า Cyberinvestor ที่ประกอบอาชีพจากธุรกิจจากอินเทอร์เน็ตแต่ปราศจากกฎหมายคุ้มครอง

จากการศึกษากฎหมายในประเทศไทยพบว่า ไม่มีกฎหมายเข้ามารองรับปัญหาทางโดเมนเนมดังกล่าว ซึ่งปัญหานี้เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นพร้อมกับการเกิดขึ้นของโดเมนเนม เพราะเมื่อมีการจดทะเบียนโดเมนเนม ผู้จดทะเบียนก็จะนำชื่อที่เป็นที่รู้จักกันอย่างแพร่หลายอันเป็นเครื่องหมายการค้าของผู้อื่นไปจดทะเบียนไว้ในลักษณะที่ใกล้เคียงกันเป็นจำนวนมาก เพื่อนำไปขายต่อให้กับผู้ซึ่งต้องการชื่อโดเมนเนมดังกล่าว เมื่อเจ้าของเครื่องหมายการค้าที่แท้จริงมีความประสงค์ที่จะจดทะเบียนโดเมนเนม ก็ไม่สามารถจดทะเบียนได้เพราะชื่อทางโดเมนเนมซ้ำกับชื่อที่ผู้จดทะเบียนได้ขอจดไว้ก่อนแล้ว อันจะส่งผลให้เจ้าของเครื่องหมายการค้าที่ประสงค์จะใช้ชื่อทางเครื่องหมายการค้าของตนเป็นโดเมนเนม ต้องมาซื้อหรือขอจดทะเบียนต่อจากผู้ซึ่งจดทะเบียนโดเมนเนม โดยใช้ชื่อของเครื่องหมายการค้าดังกล่าวอยู่ก่อนแล้ว อันส่งผลกระทบต่อเจ้าของเครื่องหมายทางการค้า ที่จะต้องซื้อโดเมนเนมกลับคืนมาเพื่อใช้ในนามของตนและเพื่อให้สอดคล้องกับเครื่องหมายทางการค้าที่ได้จดทะเบียนไว้

ดังนั้นการที่ประเทศไทยไม่ปรากฏบทบัญญัติทางกฎหมายอันเกี่ยวกับโดเมนเนมเพื่อนำมาปรับใช้แก้ไขกับปัญหาโดเมนเนมได้โดยตรง ส่งผลให้ปัญหาโดเมนเนมไม่ได้รับการเยียวยาแก้ไขโดยวิธีการที่ถูกที่ควรและเหมาะสม ซึ่งอาจก่อปัญหาในระยะยาว หรือการแก้ปัญหาก็ไม่หมด

สิ้น ซึ่งหากประเทศไทยมีบทบัญญัติทางกฎหมายในการแก้ไขปัญหาโดเมนเนมดังกล่าวก็จะทำให้ศาลมีแนวทางในการวินิจฉัยตัดสินว่าควรตัดสินในรูปแบบใด เพื่อนำมาซึ่งประโยชน์สูงสุด กล่าวคือ ชื่อทางโดเมนเนมนั้นสามารถใช้ได้และไม่เสื่อมมูลค่าไป อีกทั้งผู้ซึ่งมีสิทธิและอำนาจในการใช้คือเจ้าของที่แท้จริง หรือบุคคลที่เจ้าของที่แท้จริงอนุญาตให้ใช้โดเมนเนม โดยต้องเสียค่าตอบแทน

2) ปัญหาการไม่มีหลักเกณฑ์ในการจดทะเบียน โดเมนเนมและหน่วยงานที่รับผิดชอบโดเมนเนม

การจดทะเบียนโดเมนเนม ถูกดำเนินการโดยหน่วยงานภาคเอกชนปราศจากหน่วยงานรัฐเข้ามากำกับดูแล ในประเทศไทยได้มีหน่วยงานที่ทำหน้าที่รับผิดชอบโดเมนเนม .th ซึ่งเป็นหน่วยงานภาคเอกชนคือ บริษัททีเอ็นไอซีจำกัด (Thailand Network Information Center: THNIC Co., Ltd.) ซึ่งได้ก่อตั้งขึ้นในรูปแบบบริษัทเพื่อแสวงหากำไรในปี พ.ศ.2542 (ค.ศ.1999) เนื่องจากก่อนหน้านี้ THNIC อยู่ในรูปแบบของมูลนิธิศูนย์สารสนเทศเครือข่ายอันเป็นองค์กรไม่แสวงหากำไร โดยการจดทะเบียนโดเมนเนม ในปัจจุบัน THNIC ได้เป็นศูนย์กลางในการพัฒนาระบบอินเทอร์เน็ตโดเมนเนมและนโยบายการจดทะเบียนโดเมนเนมอันมีประสิทธิภาพที่สุดในประเทศและมีข้อกำหนดให้ผู้ซื้อจดทะเบียนโดเมนเนมต้องแสดงหลักฐานการเป็นเจ้าของชื่อทางการค้า ชื่อเครื่องหมายการค้าหรือชื่อของตน เพื่อใช้ในการรับรองการจดทะเบียน ซึ่งเป็นการช่วยลดโอกาสในการเกิดความขัดแย้งระหว่างเจ้าของชื่อทางการค้า ชื่อเครื่องหมายทางการค้า หรือชื่อของบุคคลอื่นกับผู้ซื้อจดทะเบียนโดเมนเนม หากเกิดปัญหาการนำชื่อทางการค้า ชื่อเครื่องหมายทางการค้า หรือชื่อของบุคคลอื่นมาใช้จดทะเบียนโดเมนเนม

จากการศึกษากฎหมายในประเทศไทยพบว่า ไม่มีบทบัญญัติทางกฎหมายหรือหน่วยงานที่สามารถเข้ามากำกับดูแลเรื่องนี้ได้โดยตรง ซึ่งในทางปฏิบัติความขัดแย้งดังกล่าวยังอาจเกิดขึ้นได้ และหากเกิดขึ้นแล้วก็จะไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้โดยตรงเพราะไม่มีมาตรการทางกฎหมายมารองรับข้อพิพาทของโดเมนเนม อย่างไรก็ตามการคุ้มครองการจดทะเบียนโดเมนเนมจึงเป็นเรื่องสำคัญ เนื่องจากชื่อทางโดเมนเนมเป็นชื่อของที่อยู่เว็บไซต์บนโลกอินเทอร์เน็ต ซึ่งอินเทอร์เน็ตมีการพัฒนาทางด้านเทคโนโลยีอย่างต่อเนื่อง และมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ อันมี

ความจำเป็นที่จะต้องก้าวให้ทันกับโลกเทคโนโลยี เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดแห่งการใช้โดเมนเนมบนโลกอินเทอร์เน็ต

การจดทะเบียนโดเมนเนมในประเทศไทยไม่มีหลักเกณฑ์ทางกฎหมายและช่วงระยะเวลาในการคุ้มครองโดเมนเนมที่จะมารองรับสถานะของการจดทะเบียนโดเมนเนม อีกทั้งไม่มีหน่วยงานทางภาครัฐที่จะเข้ามากำกับดูแลการจดทะเบียนโดเมนเนม ทำให้การจดทะเบียนโดเมนเนมอยู่ภายใต้ข้อกำหนดของภาคเอกชนคือ มูลนิธิสารสนเทศเครือข่ายไทย (THNIC) ซึ่งเป็นหน่วยงานเอกชนที่จัดตั้งขึ้นมาเพื่อดูแลระบบข้อมูลโดเมนเนมพร้อมกับเป็นผู้ให้บริการรับจดทะเบียนโดเมนเนมในรูปแบบมูลนิธิและบริษัท แต่อย่างไรก็ตามด้วยสถานะของหน่วยงานที่มีสถานะเป็นภาคเอกชนทำให้ระเบียบ รายละเอียดหรือขั้นตอนการจดทะเบียนที่ถูกกำหนดและออกโดยภาคเอกชน สามารถเกิดการเปลี่ยนแปลงแก้ไขตามความเหมาะสมได้ง่าย ไม่มีการรองรับโดยภาครัฐ อันจะทำให้หลักเกณฑ์ในการจดทะเบียนโดเมนเนมไม่มีความแน่นอน โดยปราศจากหน่วยงานของรัฐที่จะเข้าไปกำกับดูแล วางหลักเกณฑ์หรือทำหน้าที่ควบคุมการจดทะเบียนโดเมนเนม ซึ่งการที่ไม่มีบทบัญญัติทางกฎหมายเข้ามาออกกระชับหลักเกณฑ์การจดทะเบียนโดเมนเนม นำมาซึ่งปัญหาอันเกี่ยวกับขั้นตอน วิธีการ ระเบียบ ข้อกำหนดในการจดทะเบียนโดเมนเนม เพื่อป้องกันการละเมิดสิทธิในการใช้โดเมนเนม และวัตถุประสงค์ในการกำหนดหลักเกณฑ์ย่อมเป็นไปได้เพื่อผลประโยชน์หรือผลกำไรของภาคเอกชนเป็นหลัก หากได้คำนึงถึงผลประโยชน์ของประชาชนส่วนร่วมหรือการบริการสาธารณะไม่ อันทำให้เกิดความสับสนถึงขั้นตอนการจดทะเบียนโดเมนเนมเกี่ยวกับการตรวจสอบว่าโดเมนเนมควรได้รับการตรวจสอบจากหน่วยงานของรัฐภาคใด ส่วนใด เพื่อป้องกันการซ้ำซ้อนของโดเมนเนม นอกจากนี้การที่ภาครัฐไม่ได้ให้ความสำคัญกับโดเมนเนมทำให้ปราศจากหน่วยงานของทางภาครัฐที่เข้าควบคุม กำกับ ดูแลอย่างเป็นระบบ ทำให้เมื่อเกิดปัญหาการคุ้มครองโดเมนเนม การจดทะเบียนโดเมนเนมหรือข้อพิพาททางโดเมนเนมไม่สามารถหาหน่วยงานทางภาครัฐที่จะเข้ามารับผิดชอบโดยตรง

นอกจากนี้การตรวจสอบความซ้ำซ้อนของโดเมนเนมต้องอาศัยการตรวจสอบจากหลายหน่วยงานไม่ว่าจะเป็น สำนักงานทะเบียนธุรกิจ กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ กรมทรัพย์สินทางปัญญา หรือกรมการปกครอง ซึ่งขึ้นตรงต่อกระทรวงมหาดไทย โดยปราศจากหน่วยงานที่เข้ามากำกับดูแลการจดทะเบียนโดเมนเนมโดยตรง โดยทำหน้าที่เป็นตัวแทนของภาครัฐที่จะ

เข้ามาเอื้อประโยชน์รวมถึงอำนวยความสะดวกให้กับประชาชน อีกทั้งเป็นหน่วยงานกลางในการรวบรวมฐานข้อมูลโดเมนเนมที่ได้รับการจดทะเบียนในประเทศไทยไว้แล้ว อันเป็นการป้องกันการละเมิดโดเมนเนมอย่างมีประสิทธิภาพอีกทางหนึ่ง

สำหรับการเริ่มต้นการคุ้มครองโดเมนเนมว่าโดเมนเนมจะได้รับการคุ้มครองตั้งแต่ขั้นตอนใดของการจดทะเบียน เพื่อที่จะได้มีหลักเกณฑ์อันเป็นมาตรฐานเกี่ยวกับการจดทะเบียนโดเมนเนม อย่างเหมาะสม อีกทั้งการคุ้มครองโดเมนเนมในปัจจุบันอาศัยหลัก “มาก่อนได้รับการบริการก่อน หรือ ผู้ใดจดทะเบียนก่อนผู้นั้นย่อมมีสิทธิก่อน (First Come First Served: FCFS)” แต่ไม่ปรากฏแน่ชัดว่าการเริ่มต้นคุ้มครองตามหลักข้างต้นนั้นควรจะคุ้มครองตั้งแต่เมื่อใดและ ณ จุดใดที่ควรได้รับความคุ้มครองกล่าวคือ ควรเริ่มต้นคุ้มครองตั้งแต่ขณะยื่นคำขอรับจดทะเบียนโดเมนเนมหรือตั้งแต่มีการจดทะเบียนโดเมนเนมเสร็จสมบูรณ์ เพื่อที่ผู้ขอจดทะเบียนโดเมนเนมจะได้เริ่มต้นรับความคุ้มครองโดเมนเนม

ดังนั้นด้วยความมีลักษณะเฉพาะของโดเมนเนมและด้วยเทคโนโลยีตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันมีการพัฒนาและก้าวหน้าอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้สอดคล้องกับโลกสมัยใหม่และตอบสนองการใช้งานของผู้บริโภค อันเป็นไปเพื่อความสะดวกสบายมากยิ่งขึ้น การคุ้มครองการแสวงเจตนาและการคุ้มครองโดเมนเนมเป็นสิ่งที่ควรให้ความสำคัญเป็นอันมากในประเทศไทย เนื่องจากยังไม่มีความรัดกุมและไม่สามารถคุ้มครองได้อย่างแท้จริง เพราะปัจจุบันประเทศไทยมีการใช้และแก้ไขปัญหาโดเมนเนมโดยการอาศัยบทกฎหมายที่ใกล้เคียงอย่างยิ่งในการที่จะปรับใช้ ซึ่งปัจจุบันศาลไทยจะใช้การพิจารณาตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ประกอบกับพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ.2534 (ค.ศ.1991) ส่งผลทำให้การคุ้มครองความมีลักษณะเฉพาะของโดเมนเนมนั้นไม่ได้รับการคุ้มครองอย่างถูกต้องและไม่เหมาะสม จึงควรมีบทบัญญัติทางกฎหมายที่เข้ามาคุ้มครองระบบการจดทะเบียนโดเมนเนมให้เป็นระบบที่มีการคุ้มครองในลักษณะเฉพาะ เพื่อให้สอดคล้องกับความมีลักษณะเฉพาะของโดเมนเนม มิเช่นนั้นจะทำให้เกิดการบังคับใช้กฎหมายกับโดเมนเนมเป็นไปอย่างเทียบเคียงและไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้ตรงประเด็นกับปัญหาโดเมนเนมได้ และไม่ควรมีบทบัญญัติเรื่องเครื่องหมายการค้ามาเทียบเคียงและบังคับใช้อย่างอนุโลม เพราะเมื่อศึกษาเครื่องหมายทางการค้ากับโดเมนเนมในเชิงลึกแล้วเห็นว่า เครื่องหมายทางการค้าและชื่อ

ของโดเมนเนมมีลักษณะบางอย่างที่เป็นลักษณะเฉพาะที่ต้องได้รับการคุ้มครองเป็นพิเศษด้วย วัตถุประสงค์ที่ต่างกัน

3) ปัญหาการไม่มีกฎหมายเข้ามาควบคุมค่าธรรมเนียมและคุ้มครองความเป็นเจ้าของโดเมนเนม

ค่าธรรมเนียมโดเมนเนมคือ อัตราค่าบริการเรียกเก็บตามประเภทสกุลโดเมนเนมที่กำหนดไว้ โดยมีการกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมเป็นรายปี เป็นการชำระเพื่อเปิดใช้บริการและรักษาสถานภาพโดเมนเนม ซึ่งครอบคลุมตามระยะเวลาที่ตกลงไว้ภายใต้อัตราที่ชำระค่าธรรมเนียมที่ได้ชำระกล่าวคือ อัตราค่าธรรมเนียมจะเพิ่มขึ้นสอดคล้องกับระยะเวลาในการคุ้มครองโดเมนเนม การจดทะเบียนโดเมนเนมจึงต้องมีการจ่ายค่าธรรมเนียม เพื่อยืนยันของจดทะเบียนยืนยันสิทธิของตนในการเป็นเจ้าของสิทธิโดเมนเนมและมีสิทธิแต่เพียงผู้เดียวที่จะใช้ จำหน่าย อนุญาตให้ใช้โดเมนเนมได้ รวมถึงการรักษาสถานภาพโดเมนเนมให้คงอยู่ตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ โดยต้องจ่ายค่าธรรมเนียมตามระยะเวลาที่ได้ตกลง

ปัญหาด้านการจดทะเบียนและต่ออายุโดเมนเนม ในปัจจุบันการจดทะเบียนจากผู้รับจดทะเบียนโดเมนเนมเป็นการดำเนินการของภาคเอกชน ซึ่งเป็นผู้กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมโดเมนเนมได้ตามความเหมาะสม โดยอาศัยการกำหนดค่าธรรมเนียมโดเมนเนมที่ปราศจากการควบคุมจากทางภาครัฐ ส่งผลให้เกิดปัญหาต่อการเป็นเจ้าของโดเมนเนม เนื่องจากในทางปฏิบัติเจ้าของโดเมนเนมที่คิดค้น สร้างสรรค์โดเมนเนมเพื่อใช้ในกิจการทางการค้าหรือใช้กับเครื่องหมายทางการค้ามักจะมิใช่ผู้ซึ่งดำเนินการในส่วนของการจดทะเบียนโดเมนเนมกล่าวคือ เจ้าของโดเมนเนมมักจะมอบอำนาจให้ลูกจ้างหรือบุคลากรที่อยู่ได้บังคับบัญชาให้เป็นผู้ขอจดทะเบียนโดเมนเนมไปดำเนินการจดทะเบียนและสร้างเว็บไซต์ เพื่อให้เกิดเว็บไซต์มาใช้สำหรับการดำเนินธุรกิจ ซึ่งส่วนมากบริษัทรับจัดทำเว็บไซต์เหล่านี้นอกจากจัดทำในส่วนของการออกแบบเว็บไซต์เป็นหลักแล้วยังทำหน้าที่ให้เช่าหรือเป็นตัวแทนติดต่อผู้ให้เช่าพื้นที่สร้างเว็บไซต์บนอินเทอร์เน็ตและรวมถึงการทำหน้าที่รับประสานงานเกี่ยวกับเรื่องการไปติดต่อเพื่อขอจดทะเบียนโดเมนเนม

ตัวแทนผู้ขอจดทะเบียนโดเมนเนมหรือบริษัทรับจัดทำ ออกแบบเว็บไซต์ที่เป็นตัวกลางหรือตัวแทนในการติดต่อขอจดทะเบียนกับบรรดา Registrar หรือ Reseller ได้ใช้ชื่อของตนเพื่อแสดงถึงความเป็นเจ้าของโดเมนเนมเพื่อจดทะเบียนโดเมนเนม ส่งผลให้ชื่อที่ปรากฏอยู่ในเอกสาร

หลักฐานต่างๆ เป็นชื่อของบริษัทบริหารจัดการเว็บไซต์เพราะเป็นผู้ติดต่อขอจดทะเบียนโดเมนเนม โดยตรงกับ Registrar หรือ Reseller รวมถึงการแสดงออกซึ่งความเป็นเจ้าของสิทธิในโดเมนเนมดังกล่าวเป็นของผู้บริหารจัดการเว็บไซต์หรือตัวแทนผู้จดทะเบียนโดเมนเนม และนำสิทธิในความเป็นเจ้าของโดเมนเนมดังกล่าวภายใต้ชื่อของตน มาต่อกรกับผู้เป็นเจ้าของโดเมนเนมที่แท้จริงที่มีความต้องการต่ออายุโดเมนเนมเพื่อสงวนไว้ซึ่งสิทธิในความเป็นเจ้าของในโดเมนเนมดังกล่าว ทำให้ผู้เป็นเจ้าของโดเมนเนมหาใช่เจ้าของที่แท้จริงในสายตาของ Registrar หรือ Reseller แต่ด้วยค่าธรรมเนียมที่เอกชนสามารถกำหนดได้เอง จึงมีการเรียกรออัตราค่าธรรมเนียมไว้สูง ปราศจากการควบคุมและกำกับดูแล ทำให้เอกชนอาจมีการกำหนดค่าธรรมเนียมในราคาสูงเกินควร เพื่อนำมาแสวงหากำไรจากการต่ออายุโดเมนเนม ซึ่งเมื่อไม่มีกฎหมายเข้ามาคุ้มครองค่าธรรมเนียมและไม่มีบทบัญญัติที่ออกมาให้สิทธิแก่เจ้าของโดเมนเนม ทำให้เจ้าของโดเมนเนมที่แท้จริงต้องได้รับผลกระทบจากการที่ตนอาจมิใช่เจ้าของโดเมนเนมตามที่ปรากฏในเอกสารใดๆ อันเกี่ยวกับการจดทะเบียนโดเมนเนม เพราะเอกสารในการจดทะเบียนโดเมนเนมที่ติดต่อกับ Registry ที่สามารถใช้เป็นพยานหลักฐานได้นั้นเป็นเอกสารที่ทำในนามของตัวแทนผู้จดทะเบียนโดเมนเนมหรือบริษัทบริหารจัดการเว็บไซต์ หาใช่ชื่อเจ้าของโดเมนเนมที่แท้จริงไม่

จากการศึกษากฎหมายภายในประเทศพบว่าประเทศไทยนอกจากไม่มีกฎหมายที่สามารถนำมาบังคับใช้กับโดเมนเนมได้โดยตรง ส่งผลให้ไม่มีการคุ้มครองสิทธิของผู้จดทะเบียนโดเมนเนมและหลักเกณฑ์ในการจดทะเบียนโดเมนเนมตามที่ได้กล่าวไปในข้างต้นแล้ว อีกทั้งยังไม่ปรากฏบทกฎหมาย กฎกระทรวง ระเบียบหรือกฎเกณฑ์ใดที่มีมาตรการในการควบคุมหรือกำหนดเกี่ยวกับค่าธรรมเนียมในการจดทะเบียนโดเมนเนมและหลักฐานทางเอกสารอันเกี่ยวกับการจดทะเบียนโดเมนเนมไว้ ซึ่งในปัจจุบันค่าธรรมเนียมการจดทะเบียนและการต่ออายุโดเมนเนมได้มีการกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมไว้ตามความเหมาะสมและตามความเห็นควรของแต่ละบริษัทที่รับจดทะเบียน ซึ่งเป็นการกำหนดโดยภาคเอกชนและมีอัตราค่าธรรมเนียมไม่เท่ากัน โดยไม่มีราคามาตรฐานที่ถูกกำหนด หรือควบคุมโดยฝ่ายรัฐ ซึ่งโดยหลักจะยึดอัตราค่าธรรมเนียมตาม THNIC ซึ่งเป็นบริษัทรับจดทะเบียนที่เป็นศูนย์กลางในการรับจดทะเบียนโดเมนเนมเป็นหลัก แต่อย่างไรก็ตาม เห็นได้ว่า ค่าธรรมเนียมในการจดทะเบียนโดเมนเนมและการต่ออายุโดเมนเนมนั้นยังไม่มี การควบคุม

จากที่กล่าวมาในข้างต้นจะเห็นได้ว่าการจดทะเบียน โดเมนเนม ไม่มีกฎหมายที่เข้ามาควบคุมอัตราค่าธรรมเนียมและข้อกำหนดเกี่ยวกับการเป็นเจ้าของโดเมนเนมที่แท้จริงในโดเมนเนมภายใต้เอกสารตามใบเรียกเก็บเงิน เพราะอัตราค่าธรรมเนียมโดเมนเนมล้วนแล้วแต่เป็นข้อกำหนดของภาคเอกชนที่กำหนดขึ้นมาเอง ทำให้อัตราที่แตกต่างกัน โดยปราศจากการควบคุมราคาอัตราค่าธรรมเนียมโดยภาครัฐ ทำให้สามารถมีการเปลี่ยนแปลงได้เสมอ ซึ่งหากตัวแทนผู้ขอจดทะเบียนโดเมนเนมมีเจตนาไม่สุจริตโดยอาจมีการเก็งกำไรจากโดเมนเนมที่มีชื่อเสียง หรือแสวงหาผลประโยชน์จากการต่ออายุโดเมนเนมโดยมิชอบ เนื่องจากโดเมนเนมที่มีชื่อเสียงหรือเป็นที่รู้จักแพร่หลาย หากประสงค์ต่ออายุโดเมนเนมก็อาจจะต้องเสียค่าธรรมเนียมที่สูงขึ้น เนื่องจากโดเมนเนมนั้นเป็นที่นิยม มีความแพร่หลาย สามารถเข้าถึงได้ง่ายและเป็นที่ต้องการของผู้แสวงหาผลประโยชน์ทางโดเมนเนม

5.2 ข้อเสนอแนะ

จากที่กล่าวแล้วในข้างต้นถึงปัญหาของการไม่มีกฎหมายเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และการคุ้มครองการจดทะเบียนโดเมนเนม ผู้เขียนเห็นควรจัดให้มีพระราชบัญญัติคุ้มครองโดเมนเนม ซึ่งผสมผสานรูปแบบจากบทบัญญัติทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับโดเมนเนมของสหรัฐอเมริกา และพระราชบัญญัติโดเมนเนมของราชอาณาจักรเคนมาร์กและสาธารณรัฐฟินแลนด์ ดังนั้นผู้เขียนจึงขอเสนอเนื้อหาสาระของบทบัญญัติในพระราชบัญญัติคุ้มครองโดเมนเนม¹ ดังที่ผู้เขียนเสนอไว้ในภาคผนวก ก. โดยแบ่งออกเป็น 5 หมวด ดังต่อไปนี้

หมวดแรก เป็นหมวดทั่วไป ซึ่งกล่าวถึงนิยามคำศัพท์ อันเกี่ยวข้องกับโดเมนเนม ซึ่งกำหนดนิยามความหมายของคำศัพท์ต่างๆ เพื่อให้เกิดความชัดเจนและแน่นอนในการกล่าวถึงคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับโดเมนเนมและทำให้เกิดความรู้ ความเข้าใจนิยามศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับโดเมนเนมไปในทิศทางเดียวกัน

หมวดที่ 2 ควรกล่าวถึงหลักเกณฑ์ วิธีการการจัดหาหน่วยงานภาคเอกชนที่จะเข้ามารับผิดชอบหน้าที่ในการบริหาร จัดการ โดเมนเนม โดยให้อำนาจแก่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งกำกับดูแลสำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ โดยให้มีอำนาจ

¹ ภาคผนวก

หน้าที่ในการจัดการ เปิดการประมูลเพื่อค้นหา หน่วยงานภาคเอกชนเข้ามาบริหารจัดการเกี่ยวกับ โดเมนเนม พร้อมทั้งออกหลักเกณฑ์เกี่ยวกับคุณสมบัติพื้นฐานของผู้ซึ่งชนะการประมูล

หมวดที่ 3 เป็นหมวดที่ว่าด้วยเรื่องการจัดทะเบียนโดเมนเนมซึ่ง แบ่งออกเป็น 5 ส่วน ได้แก่ การขอจดทะเบียนโดเมนเนม การพิจารณาเจตนาของผู้จดทะเบียนโดเมนเนม การคุ้มครอง ความเป็นเจ้าของโดเมนเนม หน้าที่ของผู้จดทะเบียนโดเมนเนม และผลแห่งการรับจดทะเบียน โดเมนเนม

ส่วนแรก การขอจดทะเบียนโดเมนเนมควรกำหนดเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และลักษณะ โดเมนเนมที่สมควรที่จะได้รับอนุญาตให้จดทะเบียน หลักการตั้งโดเมนเนมและรวมถึงโดเมน เนมที่ต้องห้ามมิให้รับจดทะเบียน อีกทั้งกล่าวถึงรายละเอียดของคำร้องขอจดทะเบียนโดเมนเนม รวมทั้งคุณสมบัติของผู้จดทะเบียนโดเมนเนม

ส่วนที่ 2 การพิจารณาเจตนาของผู้จดทะเบียนโดเมนเนมควรกล่าวถึง หลักเกณฑ์ หรือแนวทางในการพิจารณาเจตนาของผู้จดทะเบียนโดเมนเนม โดยหยิบยกหลักเกณฑ์การพิจารณา เจตนาของผู้จดทะเบียนโดเมนเนมของ ICANN และสหรัฐอเมริกามาใช้ในการพิจารณาเจตนา ของผู้จดทะเบียนโดเมนเนมในประเทศไทย

ส่วนที่ 3 การคุ้มครองความเป็นเจ้าของโดเมนเนม โดยให้อำนาจแก่สำนักงานพัฒนา ธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ในการรับจดทะเบียนโดเมนเนมและออกใบรับรองการจดทะเบียน โดเมนเนม นอกจากนี้กำหนดให้นายทะเบียนมีอำนาจออกคำสั่งใดๆเกี่ยวกับการพิจารณาคำขอจด ทะเบียนโดเมนเนม และรวมถึงกำหนดให้ผู้ยื่นคำขอจดทะเบียนโดเมนเนมระบุชื่อผู้เป็นเจ้าของ โดเมนเนมไว้ (ถ้ามี) และ

ส่วนที่ 4 หน้าที่ของผู้จดทะเบียนโดเมนเนม เป็นการกำหนดหน้าที่อันเกี่ยวกับการ ดำเนินการจดทะเบียนโดเมนเนม ชำระค่าธรรมเนียมโดเมนเนม การรับรองและยืนยันว่าโดเมนเนม ดังกล่าวมีข้อมูลที่ต้องครบถ้วนและไม่เป็นการละเมิดสิทธิของผู้อื่น และ

ส่วนสุดท้ายส่วนที่ 5 ผลแห่งการรับจดทะเบียนโดเมนเนม เป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับการมี ผลของการจดทะเบียนโดเมนเนมและกำหนดให้นายทะเบียนที่รับจดทะเบียนโดเมนเนม มีอำนาจ พิจารณาเห็นชอบเกี่ยวกับโดเมนเนมว่าควรรับจดทะเบียนโดเมนเนมหรือไม่ รวมทั้งกำหนดกรอบ ระยะเวลาการทำงานของนายทะเบียนที่ต้องพิจารณาโดเมนเนมภายในกำหนดระยะเวลา เพื่อให้การ

ทำงานมีความสะดวกรวดเร็วและมีความเป็นธรรม นอกจากนี้ยังได้กำหนดระยะเวลาเริ่มต้นคุ้มครองโดเมนเนม โดยให้เริ่มคุ้มครองโดเมนเนมตั้งแต่เมื่อนายทะเบียนจดทะเบียนโดเมนเนมลงในฐานข้อมูล

หมวดที่ 4 เป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับอายุโดเมนเนมโดยมีการกำหนดอายุโดเมนเนมไว้ไม่เกิน 10 ปีเพื่อให้เกิดการตื่นตัวต่อการใช้งานและรักษาไว้ซึ่งโดเมนเนม เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่โดเมนเนมอย่างแท้จริงและคงเหลือไว้เฉพาะโดเมนเนมที่ยังคงใช้งานเท่านั้น โดยผู้ซึ่งต้องการที่จะใช้โดเมนเนมต่อไปภายหลังจากหมดอายุโดเมนเนมสามารถยื่นขอจดทะเบียนเพิ่มเติมภายหลังได้ แต่หากยื่นคำขอจดทะเบียนล่าช้าเกิดกว่าระยะเวลาที่กำหนด ต้องเสียค่าธรรมเนียมในการต่ออายุโดเมนเนมในราคาสูงขึ้น และ

หมวดสุดท้ายหมวดที่ 5 ค่าธรรมเนียมโดเมนเนมถูกกำหนดไว้ให้ออกเป็นประกาศกระทรวง เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ในแต่ละยุคสมัย สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจ และมีความยืดหยุ่น สามารถแก้ไข เปลี่ยนแปลงได้ง่าย แต่ยังคงไว้ซึ่งมาตรฐานค่าธรรมเนียม เพื่อไม่ให้ค่าธรรมเนียมโดเมนเนมถูกกำหนดโดยอำเภอใจจากภาคเอกชน

จากการศึกษาปัญหาที่เกิดจากการจดทะเบียน โดเมนเนมในเรื่องการพิจารณาเจตนาของผู้จดทะเบียนโดเมนเนมประกอบกับเรื่องการไม่มีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการเข้ามาทำหน้าที่รับจดทะเบียนโดเมนเนม ผู้เขียนเห็นควรจัดให้มีการดูแลควบคุมโดเมนเนม มีความจำเป็นต้องมีฐานข้อมูลรายชื่อทางการค้า ชื่อเครื่องหมายการค้าและชื่อของบุคคลรวบรวมไว้เพื่อเป็นฐานข้อมูลกลางที่สามารถตรวจสอบได้ภายใต้การดูแลของสำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งเป็นหน่วยงานจากทางภาครัฐ ในการออกกฎระเบียบต่างๆเกี่ยวกับการจดทะเบียนโดเมนเนม ดังนั้นการที่สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ เข้ามามีบทบาทในการเป็นตัวแทนของภาครัฐ เพื่อจัดการดูแลนั้น จึงควรศึกษาแนวทางการรวบรวมฐานข้อมูลเครื่องหมายการค้าจากกรมทรัพย์สินทางปัญญา ชื่อบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนจากสำนักทะเบียนธุรกิจ กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ และนามสกุลของบุคคลจากกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย เพื่อเป็นฐานข้อมูลที่สำคัญในการตรวจสอบชื่อทางการค้า ชื่อเครื่องหมายการค้าและชื่อของบุคคลไว้ อีกทั้งโดเมนเนมมีมูลค่า สามารถสร้างรายได้และกำไรอย่างมหาศาลจึงเห็นควรที่จะมีการวางหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการโอนสิทธิในโดเมนเนมไปยังบุคคลภายนอก ในทำนองเดียวกันกับการโอนสิทธิใน

เครื่องหมายการค้าเพื่อให้เกิดลักษณะที่ชัดเจน แน่นอนและสามารถแสวงหาประโยชน์จาก
โดเมนเนมได้โดยชอบด้วยกฎหมายที่ควรศึกษาเพื่อหาแนวทางที่เหมาะสมต่อไป